

Vooruit lesidee schilderkunst

Leerdoelen

- » **KENNIS:** Informatie opzoeken over portretten door Renaissance-schilder Giuseppe Arcimboldo
- » **VAARDIGHEID:** portret maken met extra informatie
- » **INZICHT IN KUNST**

Kunst gaat altijd over manieren van nadenken.

Bijvoorbeeld bij de portretten van Giuseppe Arcimboldo. Google zijn naam en je ziet meteen wat we bedoelen: je ziet gezichten die zijn samengesteld uit afbeeldingen van hele andere voorwerpen, zoals fruit, groenten en takken. Ook verf dus, maar de schilder werkt er op een hele andere manier mee: hij wil onze aandacht vragen voor de manier waarop hij de illusie schept van een portret. Ze zeggen ook iets over de afbeelding: voor de herfst gebruikt hij dorre takken en bessen, voor de lente juist lentebloemen en gras.

Vergelijk dat eens met een portret uit onze tijd, van koning Willem-Alexander door Gaike Bos. Gebruik deze zoektermen en je vindt het zo op Google. Hier vraagt de kunstenaar aandacht voor het materiaal waarmee ze werkt. Geen verf in dit geval, maar 2.115 postzegels. En niet zomaar postzegels, nee, de postzegels van de drie koninginnen vóór Willem-Alexander op de troon. Het materiaal heeft dus met de geportretteerde te maken: het portret is opgebouwd uit de portretten van zijn moeder, grootmoeder en overgrootmoeder – zoals hijzelf, als mens, uit het genenmateriaal bestaat dat hij van die drie voorouders kreeg. Zo krijg je meer informatie over de persoon dan alleen een afbeelding.

Kunst zet je aan het denken! We kijken nu eerst vooral naar het materiaal, maar daarna, van een afstandje, zien we hoe de postzegels samen toch heel duidelijk de illusie oproepen van het bekende portret van onze koning, naar een foto die Erwin Olaf van hem maakte.

Aan het werk

Jullie opdracht is om een portret te maken van een klasgenoot met dingen die iets over die persoon zeggen. Net als bij Arcimboldo en Gaike Bos, door plaatjes van hele andere dingen te gebruiken. Kopieer voorwerpen die bij de persoon horen, bijvoorbeeld: jouw portret heeft de Eiffeltoren als neus, omdat diegene in Parijs was, en dropjes als ogen, omdat hij dol is op drop.

Je hebt een sterke lamp nodig en een lege muur waarop je een vel papier bevestigt. Zet de lamp zo, dat die de schaduw van je hoofd op het papier werpt, en trek de buitenste lijn van die schaduw om. Zorg dat de schaduw iets verraadt over de geportretteerde: als het iemand is met twee vlechten beschijn je die van voren, zodat je de vlechten goed ziet op het papier. Heeft iemand een bril of een paardenstaart, dan laat je het licht misschien liever van opzij vallen.

Als iedereen een leeg portret heeft van het papier met de lijn van het schaduwprofiel, dan kun je aan de slag. Je gaat het profiel opvullen met plaatjes of tekeningen van voorwerpen die met de geportretteerde te maken hebben. Voetballen als ogen? Rode appels als wangen? Probeer creatief te zijn én tegelijkertijd ook een aantrekkelijk portret te maken.

Nabespreking

- » Kijk of je elkaar herkent aan de spullen op het portret én aan het schaduwprofiel!
- » Welke portretten vielen op doordat ze echt goed waren? Waar lag dat aan?
- » Wie kan benoemen wat je geleerd hebt van de opdracht? Leerde je beter kijken naar hoe je vormen op een nieuwe manier kunt gebruiken? Leerde je meer nadenken over de eigenschappen van degene die je afbeeldde met je portret? Kreeg je meer bewondering voor de schilders van wie je het werk bestudeerde?

